

Fondbolagens förening tvingas avstyrka investeringssparkontot

Fondbolagens förening är mycket positiv till idén om ett nytt investeringssparkonto. Det är därför med stor besvikelse som föreningen inte kan ställa sig bakom Finansdepartementets förslag till utformning av investeringssparkontot. Det saknar den enkelhet som behövs och är i vissa fall rent oförmånligt för spararna. Finansdepartementets enda beräkning visar att den effektiva skatten kommer att uppgå till 22,2 procent med det nya kontot. Fondbolagens förenings beräkningar visar exempelvis att skatten i snitt hade uppgått till 120 procent för en långsiktig sparare som hade haft en blandfond på kontot under den senaste tioårsperioden.

”Föreningen anser att de skatteförslag som nu diskuteras visar att det vore klokt av regeringen att i stället för att komplicera skattesystemet borde ta ett helhetsgrepp på kapitalbeskattningen för att få enkla och stabila regler”, säger Pia Nilsson, vd för Fondbolagens förening.

Fondbolagens förening har i dag överlämnat ett yttrande över Finansdepartementets promemoria om ”Schablonbeskattat investeringssparkonto och modernare beskattning av kapitalförsäkring”. Föreningen avstyrker förslagen. Med den utformning som föreslås skulle det nya investeringssparkontot endast passa för dem som önskar göra omplaceringar ofta och är beredda att ta hög risk.

Fondbolagens förening anser att det är av stor vikt att kapitalbeskattningen är utformad så att sparande uppmuntras, såväl som en del av välfärden för hushållen, som ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Föreningen har också i många år efterfrågat ett sparalternativ, utöver försäkringsalternativen, där det är möjligt att byta fonder utan att skatten är ett hinder som ger ofrivilliga inlåsnings effekter. Ett klokt utformat investeringssparkonto skulle kunna vara detta alternativ.

Finansdepartementets konsekvensanalys bygger på ett enda exempel som skulle ge 22,2 procent i effektiv skatt. Det låter mycket tilltalande. Men det saknas fler exempel som baseras på olika förutsättningar och olika framtidsscenarier.

Fondbolagens förening har räknat på hur förslaget skulle ha utfallit under den senaste tioårsperioden. För en långsiktig sparare som hade haft en blandfond på investeringssparkontot skulle det i genomsnitt ha blivit en effektiv skatt på 120 procent, det vill säga avkastningen hade inte räckt till för att täcka skatteuttaget. För korta räntefonder hade den effektiva skatten uppgått till 55 procent och för Sverigefonder 24 procent.

För globalfonder, som i genomsnitt hade en negativ avkastning under tioårsperioden, skulle spararna ha fått betala skatt trots minskat kapital. Den som exempelvis placerat 10 000 kronor i en globalfond år 2001 skulle efter 10 år med investeringssparkonto ha fått se sitt kapital minska med 2 792 kronor (28 procent). Med dagens konventionella beskattning skulle värdeminskningen ha begränsats till 1 254 kronor (12,5 procent) efter skatt på kapitalvinsten. Dessa exempel bygger på 2000-talets första decennium som kan ses som ett speciellt årtionde för aktiemarknadens utveckling. Men det är just för att förluster inte är avdragsgilla som skattesatsen inte får sättas för högt vid en schablonbeskattning.

Den föreslagna schablonskatten blir vid nuvarande statslåneränteläge nästan 40 procent högre än den i dag gällande avkastningsskatten på kapitalförsäkringar. Om skatten görs 40 procent högre, måste också den förväntade avkastningen vara så mycket högre. För att få tillräckligt hög

avkastning uppmuntras därmed ett högre risktagande. Med högre risk följer möjlighet till högre avkastning, men också högre risk för förlust. Föreningen avstyrker en skattesats som tvingar småsparare att välja högre risk för sitt sparande samtidigt som de inte har möjlighet att göra avdrag för förluster.

”Det är inte rimligt att staten ska ha en säker och hög årlig inkomst och att spararna ska ta hela risken”, säger Pia Nilsson.

”Föreningens kritik mot investeringssparkontot gäller ändå främst krångligheten. För spararna innebär enkelhet att slippa deklarerera och att kunna göra omplaceringar utan att skatten spelar roll. Det föreslagna investeringssparkontot skulle innebära en schablonskatt varje år, men spararna skulle inte slippa deklarerera och följden skulle som huvudregel bli kvarskatt varje år”.

Sex punkter som behöver uppfyllas:

- Schablonskatten bör tas ut av sparinstituten så att spararna slipper deklarerera och få kvarskatt.
- Konkurrensen snedvrids om inte också fristående fondbolag får möjlighet att erbjuda sina kunder investeringssparkontot.
- Skatten sätts till 27 procent, i stället för föreslagna 30 procent. Att skatten för kapitalförsäkringar sattes till 27 procent vid den stora skattereformen 1990 var för att schablonskatt inte medger avdrag för förluster.
- Skatten bör beräknas på föregående års statslåneränta utan det föreslagna tillägget på 0,75 procentenheter. Däremot tillstyrker föreningen att kapitalunderlaget mäts vid flera tillfällen per år för att undvika skatteplanering kring årsskiftet.
- En förmånlig övergångsregel bör finnas så att det blir intressant att också flytta det befintliga sparandet till investeringssparkontot för att komma till rätta med dagens inlåsningsproblem.
- Samma skatteregler bör gälla för investeringssparkonton som för kapitalförsäkringar.

Ett enklare alternativ till dessa sex punkter vore dock att se över och förenkla hela kapitalbeskattningen.

Ny skatt för privatpersoner och företag vid sparande i fonder

I promemorians konsekvensanalys ingår ytterligare en skatteförändring som rör fondsparare. Där föreslås en ny schablonskatt för privatpersoner och företag vid direktsparande i fonder (utan koppling till investeringssparkontot). Fondbolagens förening är starkt kritisk till denna nya förmögenhetsskatt, vilket vi har utvecklat i ett tidigare pressmeddelande. För att barn ska slippa bli deklarationsskyldiga har Finansdepartementet föreslagit ett undantag för kapitalinkomster (när andra inkomster saknas) på 200 kronor om året. Föreningens beräkningar visar dock att ett barn som har ett fondsparande på 500 kronor i månaden redan vid 8 års ålder skulle bli deklarationsskyldig för fiktiva schabloninkomster. Dessutom skulle korta räntefonder inte längre kunna finnas kvar som ett alternativ till sparkonto för privatpersoner och företag vid placeringar direkt i fonder.